

PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr 135

Aeg: 06.05.2014

Koht: Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, Tallinn

Koosoleku juhataja: Heddy Klasen

Protokollis: Heddy Klasen

Koosolekul osalenud PVK liikmed: Heddy Klasen, Kersti Türk, Kadri Haamer ja Siim Välkman.

PVK liikmed, kes esitasid enda arvamuse kirjalikult: Madis Metsur ja Leonid Savitski.

Kutsutud: Rene Reisner (Keskkonnaministeerium), Indrek Väärtnõu (OÜ Loo Vesi), Kristjan Põltaas (Jõelähtme VV), Irene Leivategija (Saku VV), Maire Laur (Saku VV), Jüri Pihlak (Maardu LV), Tiiu-Ann Kaldma (Maardu LV), Kaupo Kallas (Paldiski Linnahoolduse OÜ), Robert Mirski (Harku VV), Vello Viiburg (Harku VV), Silver Riige (Tallinna Keskkonnaamet), Meelis Kasemaa (AS Elveso), Andres Aruväli (AS Elveso), Priit Põldmäe (Rae VV), Keila VV.

Päevakord:

1. Harju maakonna Ordoviitsiumi-Kambriumi (*O-Cm*) ja Kambriumi-Vendi (*Cm-V*) veekomplekside põhjaveevarude ümberhindamine kuni aastani 2030
2. Tallinna linna O-Cm Lasnamäe ja Nõmme põhjaveevarude ümberhindamine

Arutelu:

1. Harju maakonna O-Cm ja Cm-V veekomplekside põhjaveevarude ümberhindamine kuni aastani 2030

Aastal 1999 tehti Maves AS poolt töö „Harju maakonna Ordoviitsiumi-Kambriumi ja Kambriumi-Vendi veekomplekside tarbevaru määramine ja olemasolevate varude ümberhindamine kuni aastani 2030“ (<http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=1095452/HARJUVARUTRYKIKS.pdf>), aastal 2004 töö „Tallinna linna ja Tallinnaga külgnevate Kambriumi-Vendi ja Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjavee tarbevarude ümberhindamine kuni aastani 2030“. Tööde alusel on keskkonnaministri 06.04.2006 käskkirjaga nr 396 kinnitatud Harjumaa linnade ja valdade põhjaveevarud aastani 2030 (<http://www.envir.ee/1195099>).

Töö tegemisest möödunud 15 aasta jooksul on muutunud osade Harjumaa linnade ja valdade põhjaveevõtu kogused või muutuvad need järgmise viie aasta jooksul. Sellest tingituna põhjendasid Saku ja Harku vallavalitsused Keskkonnaministeeriumile võrreldes kehtivate põhjaveevarudega suurenenud veevajadust ning keskkonnaministri 06.04.2006 käskkirjaga nr 396 kinnitatud põhjaveevarude ümberhindamise vajadust (Saku Vallavalitsuse 25.03.2014 kiri nr 9-4.1/1520 ja Harku Vallavalitsuse 25.02.2014 kiri nr 10.3-1/970).

Kuna Eestis kasutatav põhjaveevarude arvutamise meetodika arvestab muuhulgas ka olemasolevate veehaarete konfiguratsioone (konkreetsete puurkaevude asukohtasid ja konstruktsioone), siis antakse põhjaveevaru uuringu tulemusel igale põhjaveevaru piirkonnale soovitatav veevõtu kogus. Seetõttu ei saa põhjaveevarude ümberhindamiseta ühele piirkonnale eraldatud põhjaveevaru mehhaaniliselt teisele piirkonnale anda.

Lähtudes eeltoodust kutsus Keskkonnaministeerium kokku ümarlaua. 6. mail 2014. a. toimunud ümarlaua eesmärk oli välja selgitada, milliste Harjumaa linnade ja valdade veevajadus on O-Cm ja Cm-V veekihi võrreldes 1999-nda aastaga muutunud ning kes neist sooviksid osaleda Harjumaa põhjaveevarude ümberhindamise uuringu tellimises. Samuti oli ümarlaua eesmärgiks arutada uuringu tellimisega seotud korralduslikke küsimusi.

Eelnevaga seoses ootas Keskkonnaministeerium 25. aprilliks 2014 Harjumaa linnade ja valdade sooviavaldusi ümarlaual osalemiseks. Samuti soovis ministeerium, et linnad ja vallad lisaksid enda kirjale kasutada soovitava põhjaveevaru koguse koos põhjendusega.

Harjumaa linnadelt ja valdadelt saadi kinnitatud põhjaveevaru muutmise vajaduse kohta järgmine tagasiside:

Linn/ vald	Põhjavee-kiht	Piirkond	Kehtiv põhjaveevaru m ³ /d	Varu kehtivuse aeg	Soovitud põhjaveevaru m ³ /d	Muutus
Tallinna linn	Cm-V	Kesklinn	3 700	2030	1 500	2 200 ↓
	O-Cm*	Lasnamäe	1 000	2015	500	500 ↓
	Cm-V	Lasnamäe	1 200	2030	2 500	1 300 ↑
	Cm-V	Mere	1 500	2030	2 400	900 ↑
	Cm-V	Rocca al Mare	3 000	2030	3 000	0
	Cm-V	Mustamäe	9 000	2030	5 000	4 000 ↓
	Cm-V	Järve	3 000	2030	3 000	0
	O-Cm*	Nõmme	3 500	2015	3 500	0
	Cm-V	Nõmme	11 000	2030	9 000	2 000 ↓
	Cm-V	Kopli 1	2 800	2030	1 500	1 300 ↓
	Cm-V	Kopli 2	1 600	2030	0	1 600 ↓

	Cm-V	Pirita	3 300	2030	1 500	1 800 ↓
	Cm-V	Pirita 1	4 400	2030	1 500	2 900 ↓
Jõelähtme vald	O-Cm	Jõelähtme vald	600	2030	1 000	400 ↑
	Cm-V	Jõelähtme vald	1 000	2030	1 500	500 ↑
Loo	O-Cm	Loo	1 000	2030	1 500	500 ↑
	Cm-V	Loo	1 000	2030	1 500	500 ↑
Kiili vald	O-Cm	Kiili vald	800	2030	1 000	200 ↑
	Cm-V	Kiili vald	500	2030	700	200 ↑
Saku vald	Cm-V	Piirkond 22	1 200	2030	2 200	1 000 ↑
Harku vald	O-Cm	Harku vald	1 300	2030	600	700 ↓
	Cm-V	Harku vald	4 500	2030	6 700	2 200 ↑
Maardu linn	O-Cm	Maardu	200	2030	200	0
	Cm-V	Maardu	7 500	2030	7 500	0
Rae vald	O-Cm	Rae vald	1 500	2030	1 500	0
	Cm-V	Rae vald	500	2030	500	0
Jüri	O-Cm	Jüri	1 000	2030	1 000	0
	Cm-V	Jüri	1 000	2030	1 000	0
Viimsi vald	Cm-V	Viimsi vald	4 500	2030	4 500	0
Paldiski	Cm-V	Paldiski	4 000	2030	4 000	0

* Tallinna linna O-Cm põhjaveevaru Nõmme ja Lasnamäe piirkonna ümberhindamine

Tallinna linna O-Cm ja Cm-V veekihtide kinnitatud põhjaveevaru kogus praegu on 49 000 m³/d. Arvestades Tallinna linna ettepanekut oleks linna põhjaveevaru vajadus nimetatud veekihtidest 34 900 m³/d. Cm-V põhjaveevaru vajadus on kinnitatud varust väiksem 13 600 m³/d võrra ja O-Cm põhjaveevaru vajadus on kinnitatud varust väiksem 500 m³/d võrra.

Tallinna ümbritsevate valdade täiendav veevajadus O-Cm veekiht on 460 m³/d ja Cm-V veekiht 5290 m³/d.

MM arvamusel võib tekkida probleeme Jõelähtme vallas O-Cm ja Harku vallas Cm-V põhjaveekihi veevaru suurendamisega.

Otsused:

1.1. Harju maakonna O-Cm ja Cm-V veekihtide põhjaveevarude ümberhindamise eestvedajaks on Harku Vallavalitsus.

1.2. Põhjaveevarude ümberhindamiseks korraldatakse riigihangete seaduse § 13 kohane ühine riigihange.

1.3. Keskkonnaministeerium saadab põhjaveevarude ümberhindamise korraldamiseks Harku Vallavalitsusele teiste huvitatud linnade ja valdade kontaktid.

1.4. Täpsustada, kas Keila linn ei ole huvitatud O-Cm või Cm-V põhjaveevarude ümberhindamisest.

1.5. Harju maakonna valdasid ja linnu, kes ei osale O-Cm ja Cm-V põhjaveevarude ümberhindamises, hoitakse jooksvalt kursis piirkonna põhjaveevarude ümberhindamisega.

2. Tallinna linna O-Cm Lasnamäe ja Nõmme põhjaveevarude ümberhindamine

2015 aastal lõppevad keskkonnaministri 06.04.2006 käskkirjaga nr 396 (<http://www.envir.ee/1195099>) Tallinna linnale kinnitatud Kvaternaari veekihi (Külmalliku, Männiku, Seevaldi, Ülemiste) ja O-Cm veekihi (Lasnamäe, Nõmme) põhjaveevarud. Tallinna linn soovib jätkata O-Cm veekihi Lasnamäe ja Nõmme piirkonna põhjaveevarude kasutamist praegu 500 m³/d väiksemas mahus. Seetõttu on Tallinn linn koostanud põhjaveevarude uuringu tellimiseks lähteülesande ja esitanud selle kooskõlastamiseks põhjaveekomisjonile.

Otsused:

Põhjaveekomisjon vaatas esitatud lähteülesande läbi ja on arvamusel, et:

2.1. Põhjaveevaru ümberhindamisel ei tule teha hüdrogeoloogilist otsingut.

2.2. Põhjaveevaru aruanne peab sisaldama hüdrogeoloogilisi parameetreid, omadusi ja piirtingimusi täies mahus.

Põhjaveekomisjoni arvamusel tuleb esitatud lähteülesannet täiendada selliselt, et:

2.3. Uuringu raames tehtaks ka põhjaveevaru arvutused, piiritletakse põhjaveevaruga ala ja koostatakse põhjaveevaru uuringu aruanne.

2.4. Uuringu aruanne sisaldaks põhjavee kasutamise eesmärki ja soovitud veevõtu koguseid.

2.6. Uuringu aruanne sisaldaks geoinfo töötlemist võimaldavas vormis kaarti uuritava piirkonna olemasolevast olukorrast (O-Cm puurkaevud, põhjavee kvaliteeti potentsiaalselt ohustavad saasteallikad jmt) ning põhjaveevaruga ala piire.

2.7. Uuringu aruanne sisaldaks soovitusi põhjaveevaru kasutamiseks, sh soovitusi põhjaveeseireks.

Põhjaveekomisjoni arvamusel:

2.8. Tuleb lähteülesande punktis 1 asendada sõna „Hinnang“ sõnaga „Ülevaade“.

2.9. Ei peaks lähteülesande punktis 5 täpsustama võetavate veeproovide arvu. Veeproovid tuleb võtta kõikidest veehaaretest/ puurkaevudest, mis jäävad põhjaveevaruga alale ja kust ei ole viimase kahe aasta jooksul varu hindamiseks piisava veekeemiaga veeproove võetud. Seejuures tuleb täiendavalt kasutada kõiki olemasolevaid asjakohaseid veeanalüüsise tulemusi, sh keskkonnaregistri andmeid ja vee erikasutusloa alusel tehtud seire andmeid. Veeproovide analüüsitulemused peavad tõendama, et vee kvaliteet ei halvene arvutusliku põhjavee kasutusaja jooksul.

2.10. Tuleb lähteülesande punkti 6 sõnastust muuta selliselt, et ei tooda esile kahte Maves AS tehtud tööd. Töid, mille tulemusi põhjaveevaru ümberhindamisel tuleks arvestada on rohkem kui need kaks konkreetset tööd.

2.11. Tuleb lähteülesande punkti 7 täpsustada selliselt, et põhjaveevaru alale jäävad puurkaevud tuleb inventariseerida, sh täpsustada puurkaevu asukoha koordinaadid ja maapinna absoluutsed kõrgused, kirjeldada nende tehnilist ja sanitaarset seisundit, mõõta puurkaevude veetasemed ja puurkaevu sügavused.

2.12. Tuleb lähteülesande punkti 8 sõnastust muuta selliselt, et põhjaveevaru uuringu raames kirjeldatakse inimtegevuse tõttu põhjaveele avalduva koormust ja selle mõju ning määratakse põhjavee kvaliteeti ohustavad saasteained.

Lisaks pöörab põhjaveekomisjon tähelepanu sellele, et põhjaveevaru ümberhindamisel tuleb arvestada kõikide põhjaveevaruga alale jäävate veekasutajatega.

/allkirjastatud elektrooniliselt/
Heddy Klasen
Põhjaveekomisjoni esimees